

מבט לאיראן

13 - 24 ספטמבר 2015

ד"ר רז צימט

עיקרי הדברים

- ✓ באירועים לציון יום השנה ה-35 לפרוץ מלחמת איראן-עיראק שבו בכירים איראנים והדגישו את מחויבות איראן להמשך הסיוע למדינות האזור "במאבקן בטרור". תחת הכסות של "המאבק בטרור" תומכת איראן במשטר הסורי, במיליציות השיעיות בעיראק, במורדים החות'ים בתימן ובארגוני טרור כגון חזבאללה, חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין.
- ✓ סגן שר החוץ האיראני קיים ביקור במוסקבה ודן עם עמיתו הרוסי במשבר הנמשך בסוריה. בתוך כך ממשיכים בכירים איראנים להדגיש את מחויבות ארצם לתמיכה במשטר הסורי.
- ✓ איראן מכחישה דיווחים בנוגע לסגירת השגרירות שלה בתימן בעקבות המתקפות הצבאיות הסעודיות במדינה.
- ✓ גינוי איראני ותהלכות מחאה נגד ישראל על רקע העימותים הנרחבים בהר הבית בירושלים.

הצהרות בכירים איראנים בנוגע למעורבות איראן באזור

■ נשיא איראן, חסן רוחאני, אמר במהלך פגישה עם מפקדי משמרות המהפכה ב-15 בספטמבר 2015, כי איראן "אינה יכולה להישאר שקטה ולישון היטב" בשעה שמוסלמים בתימן, בעיראק, בסוריה, בלבנון, בבחריין, באפגניסטאן, בפקיסטאן ובצפון-אפריקה נהרגים על-ידי אויביהם ללא רחמים ולנוכח פעילותם של טרוריסטים המשרתים את האינטרסים של הציונים והמערב ופוגעים באסלאם. רוחאני ציין, כי עיראק ניצלה מהטרוריסטים, שהתכוונו להשתלט על בגדאד ועל כרבלאא' בזכות תמיכת איראן בעם ובמשלה בעיראק וכי איראן הוכיחה לעולם באמצעות יכולותיה הדיפלומטיות זרועה הצבאית, כי היא אינה תומכת באלימות ובטרור אלא חותרת ליציבות ולשלום באזור (האתר הרשמי של הנשיא, 15 בספטמבר 2015).

נאום רוחאני בפני מפקדי משמרות המהפכה (האתר הרשמי של הנשיא, 15 בספטמבר 2015).

■ נשיא איראן, חסן רוחאני, אמר בנאום, שנשא במהלך המצעד הצבאי בטהראן לציון 35 שנה לפרוץ מלחמת איראן-עיראק, כי הכוחות המזוינים האיראנים הם הכוח המרכזי באזור במאבק נגד הטרור. רוחאני ציין, שאם חלילה יחדרו הטרוריסטים למדינות נוספות באזור, תקוותן היחידה של מדינות אלה תהיה בצבא איראן, בבסיג' ובמשמרות המהפכה, כשם שאיראן סייעה לעיראק ולסוריה במאבק בטרור, ואל להן לחשוב שמעצמות המערב יגנו עליהן (מהר, 22 בספטמבר 2015).

הנשיא רוחאני בטקס לציון 35 שנה למלחמת איראן-עיראק (מהר, 22 בספטמבר 2015).

■ יועצו העליון של המנהיג העליון לעניינים צבאיים ומפקד משמרות המהפכה לשעבר, יחיא רחים צפוי (Yahya Rahim Safavi), אמר בנאום מקדים לדרשת יום השישי בטהראן כי איראן, רוסיה וחזבאללה תומכים במשטר הסורי ובעם הסורי ומסייעים בייעוץ צבאי ל"ציר ההתנגדות". הוא ציין, כי איראן ממלאת את החלק הגדול ביותר במאבק נגד דאעש בעיראק, וזאת בהתאם לבקשת ממשלת עיראק ובניגוד לארצות-הברית שלא זו בלבד שאינה מסייעת לעיראק במאבקה נגד דאעש אלא אף תומכת במקרים מסוימים בדאעש וביתר הטרוריסטים. צפוי ציטט מדברי מכוון המהפכה האסלאמית,

איתאללה ח'מיני, לפיהם "הדרך לירושלים עוברת דרך כרבלאא" ואמר, כי הצהרה זו היא בעלת משמעות אסטרטגית ומעשית עבור האומה האיראנית והאומות המוסלמיות ועתידה להתממש בעזרת האל (דפאע פרס, 18 בספטמבר 2015).

■ חסין סלאמי (Hossein Salami), סגן מפקד משמרות המהפכה, דחה בריאיון לטלוויזיה האיראנית את הטענות בנוגע ל"נוכחות ישירה" של כוחות צבאיים איראנים בסוריה. הוא שב על עמדתה הרשמית של איראן לפיה נוכחותה הצבאית בסוריה מוגבלת לתחומי הייעוץ בלבד וטען, כי עמדת איראן היא שהמשטר הסורי צריך להיאבק באויביו באמצעות כוחותיו שלו בלבד. סלאמי הוסיף שכוח קדס של משמרות המהפכה מעניק סיוע בהעברת ניסיון ובניהול אך האסטרטגיה האיראנית הנוכחית אינה מבוססת על נוכחות צבאית ישירה באף מדינה (ספאה ניז, 15 בספטמבר 2015).

סגן מפקד משמרות המהפכה, חסין סלאמי

■ הצהרותיו של סלאמי מהוות ביטוי נוסף להסברה האיראנית הרשמית השוללת את נוכחותה הצבאית במדינות האזור. איראן אכן נמנעת ממעורבות צבאית ישירה באמצעות שיגור כוחות צבא איראניים לאזורי עימות, אך פועלת באמצעות שליחיה המקבילים סיוע צבאי ואכוונה בעיקר באמצעות כוח קדס וכן שולחת שיעים אפגאנים ופקיסטאנים, ובהם גם פליטים המתגוררים באיראן, לאזורי הלחימה.

■ עטא-אללה צאלחי (Ataollah Salehi), רמטכ"ל צבא איראן, אמר במסיבת עיתונאים לציון יום השנה לפרוץ מלחמת איראן-עיראק, כי הכוחות המזוינים האיראנים ערוכים להגן על המדינות המהוות חלק מ"ציר ההתנגדות". הוא ציין כי "ההתנשאות העולמית" (כינוי למדינות המערב) מנצלת את הטרוריסטים ואת חלק ממדינות האזור כדי לערער את היציבות באזור וכי היעד הסופי של המערב הוא מאבק במהפכה האסלאמית. צאלחי גם התייחס לדברי מנהיג איראן, עלי ח'אמנאהאי, שהצהיר לאחרונה, שישראל לא תתקיים בעוד 25 שנה, ואמר, שיש לקוות שישראל תתקוף את איראן מוקדם ככל האפשר כדי שיהיה ניתן לחסלה בתוך פחות מ-25 שנים (תסנים ניז, 22 בספטמבר 2015).

מעורבות איראן בסוריה

■ עלי-אכבר ולאיתי (Ali-Akbar Velayati), יועצו לעניינים בינלאומיים של המנהיג העליון, הצהיר שלא חל כל שינוי בעמדת איראן ביחס לסוריה וכי הזמן רק הוכיח את צדקת עמדתה. בפגישה עם משלחת מגרמניה אמר ולאיתי, כי מבחינת איראן מעולם לא הייתה הצדקה להתערבות הכוחות הזרים בסוריה באמצעות שליחת נשק, תמיכה פוליטית ושיגור כוח אדם לסוריה כדי להילחם במשטר הסורי, גם אם למישהו יש "בעיות" עם נשיא סוריה, בשאר אל-אסד. הוא דחה את ההערכות בנוגע לנפילתו הקרובה של משטר אסד ואמר, שהפתרון למשבר בסוריה הוא פוליטי ולא צבאי (איסנ"א, 15 בספטמבר 2015).

■ חסין-אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), סגן שר החוץ לענייני ערב ואפריקה, קיים ב-21 בספטמבר 2015 ביקור במוסקבה במהלכו נפגש עם עמיתו הרוסי, מיכאיל בוגדנוב (Mikhail Bogdanov), ודן עימו במצב בסוריה. במסיבת עיתונאים עם סגן השר הרוסי אמר עבדאללהיאן, כי הנשיא אסד צריך להיות חלק מכל פתרון למשבר בסוריה וכי מוסקבה וטהראן עושות כמיטב יכולתן לשים קץ למשבר במדינה. הוא האשים את ישראל בתמיכה בקבוצות הטרור האסלאמיות הפועלות בסוריה ואמר, שהדבר מהווה איום ביטחוני לאזור ולעולם כולו (אירנ"א, 22 בספטמבר 2015).

■ עלי לאריג'אני (Ali Larijani), יו"ר המג'לס, אמר בפגישה שקיים ב-16 בספטמבר עם שגריר סוריה בטהראן, עדנאן מחמוד (Adnan Mahmoud) כי תמיכת איראן בסוריה מבוססת על חובה דתית ומוסרית וכי איראן תמשיך בתמיכה זו וסבורה שיש להעניק למנהיגי סוריה את ההזדמנות לפתור את הבעיות הפנימיות ולהתגבר על הטרוריסטים (ICANA, 16 בספטמבר 2015).

פגישת לאריג'אני עם שגריר סוריה בטהראן

■ שני לוחמים אפגאנים, שנהרגו לאחרונה בשירות משמרות המהפכה בסוריה, ע'לאם-עלי רזאזאי (Gholam-Ali Rezaei) ומחמד ח'לילי (Mohammad Khalili), הובאו ב-11 בספטמבר 2015

לקבורה ברפסנג'אן (Rafsanjan) שבמחוז כרמאן (Kerman) שבדרום-מזרח איראן. לא נמסר מועד הריגתם (www.khanekheshti.com, 11 בספטמבר 2015).

הלווית שני הלוחמים האפגאנים בכרמאן

■ מקורות ערביים דיווחו בימים האחרונים על התקדמות במגעים המתנהלים בין איראן לארגון האופוזיציה הסורי צבא אלפתח (Jaysh al-Fatah) להשגת הסכם ארוך-טווח (הודנא) בזבדאני (Zabadani) ובכפרים השיעים כפריא (Kefraya) ופועה (Fuaa) שבמחוז אדליב (Idlib). על-פי דיווח, שהתפרסם בערוץ הטלוויזיה אוריינט ניוז הפועל מדובאי, פנו המיליציות הפרו-סוריות הפועלות בשני הכפרים השיעים לאיראן בבקשה להגיע להסדר לנוכח המשך התקיפות מצד צבא אלפתח. בדיווח נמסר, כי ההסכם המתגבש כולל הפסקת אש למשך שישה חודשים, פינוי המורדים החמושים מזבדאני והעברתם לסוריה או לתורכיה ובתמורה הוצאתם של עד 10,000 נשים, ילדים וגברים מעל גיל חמישים מהכפרים השיעים הנצורים. עוד נמסר בדיווח, כי איראן נסוגה מדרישתה המקורית לפנות את התושבים הסונים המתגוררים בזבדאני (אל-ג'זירה; אוריינט ניוז, 20 בספטמבר 2015).

■ יוזכר, כי הפסקת אש, שהוכרזה ב-27 באוגוסט 2015 בזבדאני ובשני הכפרים השיעים, לאחר משא ומתן שהתנהל בתורכיה בין מורדים סורים מתנועת אחראר אלשאם (Ahrar al-Sham) לבין נציגים איראנים, קרסה לאחר יומיים. שבועיים קודם לכן האשימה האופוזיציה הסורית את איראן בהכשלת המשא ומתן להפסקת אש בזבדאני לאחר שדרשה, שבמסגרת פתרון המשבר בסוריה יועברו התושבים הסונים המתגוררים בזבדאני לשטחים, שבשליטת המורדים בצפון סוריה ואילו תושבים שיעים המתגוררים בכפרים השיעים פועה וכפריא יועברו לשטחים שבשליטת המשטר הסורי.

מעורבות איראן בעיראק

■ ריאן אלכלדאני (Rayan al-Kaldani), מפקד מיליציה נוצרית-אשורית הפועלת בעיראק, שיבח את מעורבות איראן בעיראק ואמר, שהסיוע האיראני למיליציות העיראקיות הוא שמנע את כניסת מנהיג דאעש, אבו-בכר אלבגדאדי (Abu-Bakr al-Baghdadi), לצפון-עיראק. בריאיון לרשת טלוויזיה עיראקית אמר אלכלדאני כי כאשר פעילי דאעש התקרבו לעיר ארביל (Erbil) שבחבל כורדיסטאן,

שוחח נשיא החבל הכורדי, מסעוד בארזאני, בטלפון עם מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני (Qasem Soleimani) (תאבנא, 23 בספטמבר 2015).

מעורבות איראן בתימן ובמפרץ

■ ארגון בסיג' הרופאים הודיע על נכונותו לשלוח רופאים איראנים מתנדבים חברי בסיג' לתימן כדי לסייע לרופאים בתימן בטיפול רפואי באזרחי המדינה לנוכח המתקפות הסעודיות הנמשכות. מג'יד נורוזי (Majid Nowrouzi), מנהל לשכת יחסי הציבור של ארגון בסיג' הרופאים, אמר, בריאיון לסוכנות הידיעות תסנים, כי חברי הארגון כבר הודיעו, שרופאים חברי בסיג' מוכנים לנסוע בהתנדבות לתימן כדי להגיש סיוע לאזרחי המדינה. הוא קרא לארגונים הבינלאומיים לעשות כמיטב יכולתם כדי למנוע אסון הומניטארי בתימן ולמנוע את המשך הרג הנשים והילדים במדינה (תסנים, 17 בספטמבר 2015).

■ חסין-אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), סגן שר החוץ לענייני ערב ואפריקה, הכחיש דיווח שהתפרסם ברשת אלג'זירה לפיו שגריר איראן בצנעא, בירת תימן, נמלט מהמדינה בעקבות התקיפות הסעודיות במדינה. סגן השר אמר כי השגריר סיד חסין ניכנאם (Seyyed Hossein Niknam) שב לאיראן למספר ימים לצורך בדיקות רפואיות וכי איראן לא קיבלה כל החלטה לסגור את השגרירות שלה בתימן לנוכח ההתפתחויות האחרונות במדינה ותמשיך בתמיכתה "הפוליטית וההומניטארית" בעם בתימן (איסנ"א, 14 בספטמבר 2015).

■ השגריר ניכנאם עצמו אישר בשבוע שעבר, כי מבנה שגרירות איראן בצנעא נפגע כתוצאה מתקיפות אוויריות, שביצעו מטוסי קרב סעודים בבירת תימן (BBC בפרסית, 20 בספטמבר 2015). יזכר, כי לאחרונה הצליחו נאמני ממשלת תימן הגולה לכבוש מידי השיעים החות'ים הזוכים לתמיכתה של איראן מספר ערים מרכזיות בתימן, ובהן עיר הנמל החשובה עדן.

מעורבות איראן בזירה הפלסטינית

■ בעקבות העימותים הנרחבים במתחם הר הבית בירושלים גינתה איראן את "הצעדים הבלתי-חוקיים של ישראל בהר הבית". מרזיה אפח'ם (Marzieh Afkham), דוברת משרד החוץ האיראני, גינתה את פעילות ישראל בירושלים וקראה לארגון המדינות האסלאמיות לכנס ישיבת חירום כדי לדון בהתפתחויות בהר הבית (מהר, 16 בספטמבר 2015). עלי לאריג'אני (Ali Larijani), יו"ר המג'לס, גינה, אף הוא, את "הפגיעה הנמשכת מצד כוחות המשטר הציוני במסגד אל-אקצא" וקרא לארגונים הבינלאומיים להגן על העם הפלסטיני (פארס, 20 בספטמבר 2015). בתום תפילות יום השישי במסגדים ברחבי איראן ב-18 בספטמבר 2015 קיימו מפגינים איראנים תהלוכות מחאה נגד ישראל על רקע המצב בהר הבית (מהר, 19 בספטמבר 2015).

תהלוכת מחאה נגד ישראל בעקבות האירועים הר הבית

פעילות דתית והסברתית איראנית בעולם

■ סיד חסן עצמתי (Seyyed Hassan Esmati), נספח התרבות החדש של איראן בסנגל, נפגש עם איש הדת הסנגלי הבכיר, שיח' תירנו מדני תאל (Thierno Madani Tall), וסיכם עימו על תמיכה איראנית בהקמת בית ספר ללימוד קוראן באחד המסגדים הגדולים בדקר, בירת סנגל. נספח התרבות גם העניק לשיח' 30 ספרי קוראן שהודפסו באיראן (חוזה ניוז, 21 בספטמבר 2015).

פגישת נספח התרבות האיראני עם איש הדת הסנגלי